

Kortlægning af cannabisafledte ingredienser i kosmetiske produkter

Kortlægning af kemiske
stoffer i forbrugerproduk-
ter nr. 199

November 2024

Udgiver: Miljøstyrelsen

Redaktion:

Gitte Julie Holbek, projektleder, ph.d.

Peter Rosborg, sektionsleder, civilingeniør

ISBN: 978-87-7038-667-8

Miljøstyrelsen udgiver rapporter og artikler om forsknings- og udviklingsprojekter inden for miljøsektoren, finansieret af Miljøstyrelsen. Indholdet af denne publikation repræsenterer ikke nødvendigvis Miljøstyrelsens officielle synspunkter. Ved at udgive denne rapport udtrykker Miljøstyrelsen, at indholdet repræsenterer et vigtigt bidrag til den relaterede diskurs om dansk miljøpolitik.

Kilder skal angives.

Deklaration af konsulentrapporter udarbejdet for offentlige myndigheder

Titel på rapport:

Kortlægning af cannabisaflædte ingredienser i kosmetiske produkter

Formål med rapport:

Formålet med projektet er at kortlægge markedet for kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser, som en dansk forbruger kan møde, og opnå viden om kosmetikbranchens praksis og forbrugernes adgang til disse produkter på særligt det danske og i mindre grad det europæiske marked. Dette indebærer at identificere de forskellige typer af kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser og tilhørende anvendte anprisninger samt at undersøge de specifikke cannabisaflædte ingredienser, der anvendes i de produkter, der er registreret i kortlægningen.

Udarbejdet af:

Teknologisk Institut

Udarbejdet for:

Miljøstyrelsen

Finansieret af:

Miljøstyrelsen

Leveringsdato for rapport:

8. december 2023

Offentliggørelsesdato:

21. november 2024

Indhold

Forord	6
1. Sammenfatning	7
2. Summary	9
3. Introduktion	11
3.1 Formål	11
3.2 Afgrænsning	11
3.3 Metode	11
3.3.1 Vidensindsamling om cannabisafledte ingredienser i kosmetiske produkter	11
3.3.2 Brancheinterviews	12
3.3.3 Kortlægning af kosmetiske produkter med indhold af cannabisafledte ingredienser på onlinebutikker og onlineplatforme	13
3.3.4 Kortlægning af anprisninger	14
3.4 Terminologisk forklaring	14
4. Baggrund	15
4.1 Cannabisplanten	15
4.1.1 Cannabisplanten og dens bestanddele	16
4.1.2 Cannabisplanten og dens indholdsstoffer	16
4.1.2.1 Cannabinoider	16
4.1.2.2 Terpener og terpenoider	17
4.1.3 Entourageeffekten	17
4.2 Anvendelse af cannabisplanten	17
4.2.1 Fiberanvendelse	18
4.2.2 Medicinsk brug	18
4.2.3 Psykoaktiv brug	19
4.2.4 Fødevarebrug	19
4.2.5 Kosmetisk brug	19
4.2.5.1 Cannabis Sativa Seed Oil (hampefrøolie)	19
4.2.5.2 Cannabidiol (CBD)	19
4.2.5.3 Cannabis Sativa Leaf Extract	20
4.2.5.4 Cannabis Sativa Seed Extract	21
4.2.5.5 Potassium Hempseedate	21
4.3 Anprisninger	21
4.4 Lovgivning	22
5. Undersøgelse af forekomst af cannabisafledte ingredienser i kosmetiske produkter	24
5.1 Databasesøgning	24
5.2 Dataudtræk fra Forbrugerrådet Tænk Kemis database bag appen Kemiluppen	25
6. Kortlægning af markedet for kosmetiske produkter med cannabisafledte ingredienser	27

6.1	Produkttyper	27
6.2	Brands	29
6.3	Cannabisaflædte ingredienser i kosmetiske produkter	30
6.4	Ofte forekommende anprisninger på kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser	31
6.5	Observationer i kortlægningen og interviews	33
7.	Konklusion	35
	Referencer	36

Forord

Denne rapport beskriver resultaterne af en undersøgelse om cannabisaflædte ingredienser i kosmetiske produkter, som kan købes på onlinebutikker og onlineplatforme, danske såvel som europæiske. Først blev der udført en søgning i den europæiske database CosIng, der indeholder information om kosmetiske ingredienser og deres reguleringsstatus i EU, for at identificere tilladte cannabisaflædte ingredienser, hvilket blev suppleret med et dataudtræk af kosmetiske produkter indeholdende cannabisaflædte ingredienser fra Forbrugerrådet Tænk Kemis database bag appen Kemiluppen. Denne data blev suppleret med interviews af brancherelevante aktører og den eksisterende viden på området. Slutteligt blev der foretaget en søgning på onlinebutikker og onlineplatforme efter kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser, for at belyse deres anvendelser og tilhørende anprisninger.

Opgaven blev udført i perioden juni til december 2023 for Miljøstyrelsen af Teknologisk Institut. Projektgruppen vil gerne takke Forbrugerrådet Tænk Kemi for at give adgang til deres database bag appen Kemiluppen. Samtidig vil projektgruppen gerne takke de interviewede brancheforeninger og producenter og forhandlere for at bidrage med viden om produkter og branchen i forbindelse med udarbejdelse af kortlægningen.

Projektet blev fulgt af:

- Camilla Maria Petersen, Miljøstyrelsen
- Maria Bundgaard Nymann Hansen, Miljøstyrelsen

1. Sammenfatning

Denne rapport havde til formål at kortlægge markedet for kosmetiske produkter med cannabisafledte ingredienser og undersøge forbrugernes adgang til disse produkter på det danske og europæiske marked. Kortlægningen fokuserede på kosmetiske produkter tilgængelige online og omfattede identificering af brands og produkttyper, identificering af typiske cannabisafledte ingredienser og opgørelse af anvendte anprisninger. Projektet begrænsede sig til at undersøge kosmetiske produkter til anvendelse på huden, herunder både leave-on og rinse-off produkter. Metoden omfattede en markedsundersøgelse baseret på dataudtræk fra Forbrugerrådet Tænk Kemi, besøg på onlinebutikker og onlineplatforme samt interviews af brancherelevante aktører.

I denne rapport blev der identificeret ti forskellige cannabisafledte ingredienser blandt 148 unikke kosmetiske produkter. Der blev ligeledes foretaget et dataudtræk fra Forbrugerrådet Tænk Kemis database, der indeholder oplysninger om kemikalier i over 30.000 forbrugerprodukter. Her blev der fundet følgende fem cannabisafledte ingredienser:

- Cannabis Sativa Seed Oil (Hampefrøolie)
- Cannabidiol (CBD)
- Cannabis Sativa Seed Extract
- Cannabis Sativa Leaf Extract
- Potassium Hempseedate.

I kortlægningen af kosmetiske produkter med cannabisafledte ingredienser blev 267 produkter registreret, hvoraf 148 var unikke. Disse 148 produkter fordelte sig på 40 forskellige produkttyper og var repræsenteret af 59 brands. Cremer og lotioner udgjorde den største produktgruppe efterfulgt af olier. Størstedelen af de registrerede produkter faldt ind under kategorien ansigtspleje, hvilket stemmer overens med information fra branchen om, at cannabisafledte ingredienser ofte er dyrere end andre ingredienser, hvilket gør dem velegnede til produkter inden for ansigtspleje, som ofte sælges i mindre volumener.

For 40 brands blev der kun registreret ét kosmetisk produkt med cannabisafledte ingredienser. For et enkelt brand blev der registreret 24 unikke kosmetiske produkter med cannabisafledte ingredienser. Brands, der specifikt fokuserer på kosmetiske produkter med cannabisafledte ingredienser, havde også det største udvalg af disse. Større detailhandelskæder og stormagasinet havde en relativt lille andel af kosmetiske produkter med cannabisafledte ingredienser tilgængeligt online. Det indikerer, at mindre specialbutikker har et bredere udvalg af kosmetiske produkter med cannabisafledte ingredienser og har et større fokus på dette nicheområde.

Blandt de 148 unikke produkter registreret i kortlægningen var Cannabis Sativa Seed Oil den hyppigst anvendte cannabisafledte ingrediens, der forekom i 84 % af produkterne. CBD blev fundet i 44 % af produkterne, efterfulgt af Cannabis Sativa Leaf Extract (11 %) og Cannabis Sativa Seed Extract (7 %). Potassium Hempseedate blev fundet i ét produkt. Derudover blev der fundet yderligere fem cannabisafledte ingredienser, der hver forekom i ét produkt. To af disse ingredienser, Cannabis Sativa Extract og Cannabis Sativa Stem Extract, var ikke tilladte i kosmetiske produkter. Tre ingredienser, Cannabis Sativa Oil, Cannabis Sativa Herb Oil og Cannabis Sativa Leaf/Seed Powder, var ikke registreret i CosIng-databasen.

Af de 68 produkter med CBD oplyste 68 % mængden af tilsat CBD, der varierede fra 0,08 % til 30 %. Kun fire produkter indeholdt syntetisk fremstillet CBD, og 17 produkter blev beskrevet som indeholdende CBD-isolat. Termer som "fuldspektrum" og "bredspektrum" var ikke så almindeligt anvendt i kosmetiske produkter.

Blandt de 148 unikke identificerede produkter blev Cannabis Sativa Seed Oil og CBD hyppigst anprist på ingrediensniveau. Der blev også observeret uklare anprisninger, hvor det ikke var tydeligt, hvad der specifikt blev anprist, ligesom der manglede præcis information om anvendelse og ingredienser. For Cannabis Sativa Seed Oil var de mest almindelige anprisninger

"fugtighedsgivende" og "anti-age", mens de mest almindelige anprisninger for CBD var "regerende/helende", "fugtgivende" og "anti-age". Der blev også observeret anprisninger som "genopfriskende", "styrkende", "lindrende" og "tilfører huden glans". Nogle produkter blev anprist som indeholdende CBD-ekstrakt fra cannabissens harpiks, hvilket ikke er tilladt i kosmetiske produkter. Mange produkter havde også illustrationer af cannabisplanten på produktemballagen. Det blev ligeledes bemærket, at nogle produkter blev anprist ved at inkludere cannabisrelaterede ord som "CBD", "hamp" eller "hemp" i produktnavnet.

Af de syv danske producenter, der blev kontaktet, brugte kun én CBD i sine produkter. Dette stemmer overens med, at flertallet af de undersøgte produkter var produceret i udlandet (71 %). Den pågældende danske producent stoppede dog med at bruge CBD i sine produkter i samme tidsperiode, som rapporten blev udarbejdet. Nogle producenter afventer en sikkerhedsvurdering af CBD. En producent kunne ikke få udarbejdet en sikkerhedsrapport for produkter, der indeholder CBD. Det danske brand, der stoppede produktionen af kosmetiske produkter med CBD, begrundede det både med stigende kritik af CBD fra forbrugere på grund af manglende dokumentation for dets sikkerhed på huden, samt deres ønske om at udvide eksporten til lande, hvor brugen af CBD i kosmetik ikke er tilladt. Samlet viste observationerne en generel forsigtighed omkring brug af CBD hos de adspurgte danske producenter.

EU-Domstolen har fastslået, at CBD ikke er omfattet af definitionen "euforiserende stoffer" eller et "narkotisk middel", og derfor udgår CBD af definitionen af narkotika i kosmetikforordningens bilag II, og det er nu tilladt at bruge CBD fra alle dele af cannabisplanten, så længe indholdet af det psykoaktive stof, THC, ikke overstiger 0,2 %. Dette har skabt øget interesse for CBD i kosmetiske produkter, men der er stadig forsigtighed i branchen på grund af manglende dokumentation for ingrediensens effekter på kroppen og manglende sikkerhedsvurdering. EU-Kommissionen har anmodet om data vedrørende sikkerheden for anvendelsen af ren CBD og cannabisaflædte ekstrakter i kosmetiske produkter, hvilket har ført til afventende holdninger blandt producenter.

2. Summary

The purpose of this report was to examine the market for cosmetic products containing cannabis-derived ingredients and consumers' access to these products in the Danish and European market. The survey focused on cosmetic products available online and included identifying brands and product types, typical cannabis-derived ingredients and compiling advertised claims. The project was limited to examining skincare products, including both leave-on and rinse-off products. The methodology involved conducting a market survey using data from the database of the Danish Consumer Council THINK Chemicals, visiting online stores and online platforms, and interviewing relevant industry stakeholders.

This report identified ten different cannabis-derived ingredients across 148 different cosmetic products containing cannabis-derived ingredients. The database of the Danish Consumer Council THINK Chemicals, which has chemical data on more than 30,000 consumer products, was examined. Five cannabis-derived ingredients were found:

- Cannabis Sativa Seed Oil (Hemp seed oil)
- Cannabidiol (CBD)
- Cannabis Sativa Seed Extract
- Cannabis Sativa Leaf Extract
- Potassium Hempseedate

In the survey of cosmetic products with cannabis-derived ingredients, 267 products were registered, of which 148 were unique. These 148 products were distributed across 40 different product types and were represented by 59 brands. Creams and lotions constituted the largest product group followed by oils. The majority of the registered products were facial care, aligning with industry information that cannabis-derived ingredients are often more expensive than other ingredients, making them suitable for facial care products, which are often sold in smaller volumes.

For 40 of the brands, only one cosmetic product with cannabis-derived ingredients was registered. For one brand, 24 unique cosmetic products with cannabis-derived ingredients were registered. Brands specializing in cannabis-based cosmetics offered the widest product ranges with cannabis-based ingredients. Online, major retail chains and the department store accounted for a rather small share of cosmetic products with cannabis-derived ingredients. This indicates that smaller specialty stores have a wider range of cosmetic products with cannabis-derived ingredients and have a greater focus on this niche area. Among the 148 unique products registered in the survey, Cannabis Sativa Seed Oil was the most frequently used cannabis-derived ingredient, appearing in 84 % of the products. CBD was found in 44 % of the products, followed by Cannabis Sativa Leaf Extract (11 %) and Cannabis Sativa Seed Extract (7 %). Potassium Hempseedate was found in one product. In addition, five other cannabis-derived ingredients were found, each appearing in one product. Two of these ingredients: Cannabis Sativa Extract and Cannabis Sativa Stem Extract, were not permitted in cosmetic products. Three ingredients: Cannabis Sativa Oil, Cannabis Sativa Herb Oil, and Cannabis Sativa Leaf/Seed Powder were not registered in the CosIng database.

Out of the 68 products containing CBD, 68 % disclosed the added CBD quantity, which varied between 0.08 % and 30 %. Only four products contained synthetically produced CBD, and 17 products were described as containing CBD isolate. Terms like "full-spectrum" and "broad-spectrum" were less frequently used in cosmetic products.

Among the 148 unique identified products, Cannabis Sativa Seed Oil and CBD were most commonly associated with ingredient-related claims. Ambiguous claims were also observed, and in those cases it was not clear what was specifically claimed, and there was a lack of precise information about usage and ingredients. For Cannabis Sativa Seed Oil, the most common claims were "moisturizing" and "anti-age", while the most common claims for CBD were

“regenerating/healing”, “moisturizing” and “anti-age”. Claims such as “refreshing”, “strengthening”, “soothing” and “gives glowing skin” were also observed. Some products were claimed to contain CBD extract derived from cannabis resin - a component not permitted in cosmetic products. Numerous products also featured cannabis plant illustrations on the product packaging. It was also noted that some products were advertised by including cannabis-related words such as “CBD” or “hemp” in the product name.

Out of the seven Danish manufacturers who were contacted, only one used CBD in their products. This is consistent with the fact that the majority of the products examined were produced abroad (71 %). However, at the same time as this report was being compiled, the Danish manufacturer in question stopped using CBD in their products. Some manufacturers are awaiting a safety assessment for CBD. One manufacturer could not get a safety report prepared for products containing CBD. The Danish brand that discontinued the production of cosmetic products containing CBD attributed this decision to growing consumer criticism of CBD, due to insufficient documentation of its skin safety, and to their ambition to extend exports to countries where the use of CBD in cosmetics is prohibited. In general, the findings indicated widespread caution among the surveyed Danish manufacturers.

Given the EU Court of Justice’s ruling that CBD does not come within the definition of “euphoric substances” or a “narcotic drug”, CBD is no longer classified as a narcotic in the cosmetics regulation's annex II. As a result, CBD derived from all parts of the cannabis plant is now permitted, provided the psychoactive substance, THC, does not exceed 0.2 %. This has sparked increased interest in incorporating CBD into cosmetic products. However, the cosmetic industry remains cautious due to the lack of documentation of the ingredient's effects on the body and the absence of a safety assessment. The EU Commission's call for safety data on the use of pure CBD and cannabis-derived extracts in cosmetic products has resulted in manufacturers adopting a more cautious stance.

3. Introduktion

3.1 Formål

Formålet med projektet er at kortlægge markedet for kosmetiske produkter med cannabisafledte ingredienser, som en dansk forbruger kan møde, og opnå viden om kosmetikbranchens praksis og forbrugernes adgang til disse produkter på særligt det danske og i mindre grad det europæiske marked. Dette indebærer at identificere de forskellige typer af kosmetiske produkter med cannabisafledte ingredienser og tilhørende anvendte anprisninger samt at undersøge de specifikke cannabisafledte ingredienser, der anvendes i de produkter, der er registreret i kortlægningen. Derfor ønsker denne kortlægning at danne et overblik og fremskaffe mere viden om cannabisafledte ingredienser i kosmetiske produkter ved at svare på følgende spørgsmål:

- Hvilke typer af kosmetiske produkter indeholder typisk cannabisafledte ingredienser?
- Findes der nogen produkttyper, hvor det er mere populært og/eller udbredt at anvende cannabisafledte ingredienser end andre?
- Hvilke anprisninger anvendes typisk i markedsføringen af kosmetiske produkter indeholdende cannabisafledte ingredienser?
- Er producenter og brancheforeninger bekendte med undersøgelser om effekterne ved brug af cannabisafledte ingredienser på huden?
- Hvordan tænker branchen, at fremtiden ser ud for brugen af cannabisafledte ingredienser i kosmetik?

3.2 Afgrænsning

Kortlægningen fokuserer på kosmetiske produkter, der er tilgængelige online for den danske forbruger. Oplysningerne i projektet er hovedsageligt indhentet fra danske producenter af kosmetiske produkter, danske brancheforeninger og danske forhandlere af kosmetiske produkter. Projektet er afgrænset til at undersøge hudplejeprodukter, herunder både leave on-produkter og rinse off-produkter.

3.3 Metode

Projektet omfatter en markedsundersøgelse af kosmetiske produkter, der indeholder cannabisafledte ingredienser, samt deres anprisninger.

Rapporten er baseret på informationer indhentet gennem dataudtræk fra Forbrugerrådet Tænk Kemi, besøg på onlinebutikker og onlineplatforme samt interviews. Fremgangsmåden for hvert af disse elementer beskrives i de næste underafsnit.

3.3.1 Vidensindsamling om cannabisafledte ingredienser i kosmetiske produkter

Denne fase er dedikeret til indsamling af generel viden om stoffer, der naturligt forekommer i cannabisplanten, deres anvendelse og lovgivningen vedrørende deres brug. Den inkluderer også indsamling af information om cannabisafledte ingredienser i kosmetiske produkter og følger en struktureret tilgang bestående af fire nøgleaktiviteter:

1. Identifikation af cannabisafledte ingredienser til anvendelse i kosmetik:
 - For at identificere tilladte cannabisafledte ingredienser i kosmetik, blev der foretaget en søgning i CosIng-databasen.
 - CosIng (Cosmetic Ingredient Database) er en europæisk database, der indeholder oplysninger om ingredienser, der anvendes i kosmetikprodukter og reguleres af EU-lovgivningen. Den indeholder oplysninger om ingrediensernes INCI-navne (internatio-

nal nomenklatur for kosmetiske ingredienser), deres regulering og anvendelse i kosmetikindustrien samt deres egenskaber, der er baseret på, hvordan de anvendes i kosmetikindustrien.

- I søgningen blev søgeord som "Canna*" anvendt for at identificere relevante cannabisafledte ingredienser i overensstemmelse med gældende kosmetikregulativer.

2. Litteratursøgning i alment anerkendte kilder:

- Der blev udført en omfattende litteratursøgning i alment anerkendte kilder for at indhente relevant information om cannabisplanten, dens naturlige stoffer og stoffernes anvendelse med et særligt fokus på stoffer, som kan anvendes som ingredienser i kosmetik.
- Kilder inkluderede videnskabelige artikler, rapporter og publikationer, og disse blev gennemgået for at opnå en bred forståelse af emnet. Kilderne fremgår af referencelisten sidst i rapporten.
- Kilder fra myndigheder som Lægemiddelstyrelsen, Miljøstyrelsen, Sundhedsstyrelsen og Landbrugsstyrelsen blev inddraget.
- Dertil blev der udført søgninger i forskellige databaser, herunder:
 - UL Prospector's materialedatabase
 - ECHA's database over registrerede stoffer
 - Miljøstyrelsens database over kemiske stoffer i forbrugerprodukter.Disse kilder og databaser fungerede som primærkilder for information om cannabisplanten, dens aktivstoffer og anvendelsesområder samt lovgivning herom.

3. Dataudtræk fra Forbrugerrådet Tænk Kemis database bag appen Kemiluppen:

- Med udgangspunkt i de i punkt 1 identificerede cannabisafledte ingredienser til kosmetik blev der foretaget et dataudtræk fra Forbrugerrådet Tænk Kemis database, som danner grundlag for appen Kemiluppen.
- Dataudtrækket blev anvendt til at indhente specifikke oplysninger om cannabisafledte ingredienser i kosmetiske produkter og ingrediensernes anvendelse.
- Ingredienser fra CosIng, som blev fundet i produkter i denne database, blev inkluderet i søgningen i kortlægningsfasen.

4. Interviews med relevante eksperter, producenter og brancheforeninger:

- Interviews blev gennemført med producenter, forhandlere og repræsentanter fra kosmetikbranchen. Disse interviews bidrog med værdifuld indsigt og ekspertviden vedrørende cannabisafledte ingredienser i kosmetiske produkter og supplerede den indsamlede viden.

Samlet set dannede disse fire aktiviteter grundlaget for indsamling af viden om cannabisafledte ingredienser i kosmetiske produkter, deres anvendelse og anprisninger. Resultaterne af denne vidensindsamling vil danne grundlag for den videre analyse og vurdering af de kosmetiske produkter med cannabisafledte ingredienser, der findes på markedet, og som er tilgængelige for den danske forbruger på det danske og det europæiske marked.

3.3.2 Brancheinterviews

For at undersøge brancheopfattelsen bag anvendelsen af kosmetiske produkter med cannabisafledte ingredienser, blev der udført brancheinterviews med fem interessenter inden for kosmetikbranchen. Disse interviews blev gennemført enten online eller telefonisk. De fem interessenter blev udvalgt, da de repræsenterer en bred vifte af aktører i branchens værdikæde. Disse inkluderede:

- To brancheforeninger
- En større dansk detailhandelskoncern med både private label og eget brand (own label), der har et bredt fokus på kosmetik- og plejeprodukter
- En større dansk kosmetikproducent
- Et større dansk brand med fokus på naturlig hudpleje.

Der blev taget kontakt til yderligere tre producenter, som imidlertid ikke havde kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser i deres sortiment. Der blev også taget kontakt til en online specialbutik, som dog ikke ønskede at bidrage til undersøgelsen gennem et interview. Interviewene blev baseret på en spørgeguide (baseret på hovedspørgsmålene, som fremgår af afsnit 3.1), der blev tilpasset den enkelte aktørs rolle i branchen, det vil sige brancheforening, producent eller forhandler. Formålet med interviewene var at opnå viden om branchens generelle forståelse af og bevæggrunde for at anvende anprisninger i markedsføring af kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser. Derudover skulle interviewene bidrage til og understøtte resultaterne fra besøg i onlinebutikker og litteratursøgning. Den indsamlede viden omfattede blandt andet:

- Branchens generelle viden om kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser
- Kriterier for anprisninger af disse produkter.

3.3.3 Kortlægning af kosmetiske produkter med indhold af cannabisaflædte ingredienser på onlinebutikker og onlineplatforme

Markedet blev undersøgt for kosmetiske produkter, der indeholder cannabisaflædte ingredienser, med fokus på produkter, som den danske forbruger typisk vil finde online. I den forbindelse blev der besøgt forskellige onlinebutikker for at få en bedre forståelse af, hvad der er tilgængeligt for den danske forbruger.

Fra den 7. september til den 23. september 2023 blev der besøgt 13 onlinebutikker, der sælger kosmetiske produkter. Disse inkluderede:

- Detailhandelskæden Føtex
- Detailhandelskoncernen Coop
- Stormagasinet Magasin
- Butikskæderne Matas, Sephora og The Body Shop
- Helsekostbutikskæden Helsam
- Helsekostnetbutikkerne Jala Helsekost, Helsebixen og Med24
- Online apotekskæden Webapoteket
- De specialiserede onlinebutikker Hemphilia og Naturecell, der har fokus på salg af kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser.

For at udvide indsigten i de tilgængelige produkter på det europæiske marked blev der udført søgninger på den globale online markedsplads eBay og Google Shopping, der er en tjeneste fra Google, der giver forbrugere mulighed for at søge efter produkter på tværs af forskellige online forhandlere.

I onlinebutikkerne blev alle kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser registreret. Dog blev kun de produkter, der vises på den første side, undersøgt på eBay og Google Shopping, hvor der præsenteres flere tusinde produkter.

Baseret på dataudtræk fra Forbrugerrådet Tænk Kemis database blev produkterne på onlinebutikkerne og onlineplatformene søgt frem ved hjælp af specifikke INCI-navne relateret til cannabisplanten og dens aflædte ingredienser. Disse inkluderede "Cannabis Sativa Seed Oil", "Cannabis Sativa Seed Extract", "Cannabis Sativa Leaf Extract", "Cannabidiol", og "Potassium Hempseedate". Derudover blev bredere søgeord som "Cannabis", "Hamp", "Hemp" og "CBD" anvendt for at dække det brede marked.

Cannabidiol forkortes ofte CBD og vil konsekvent blive benævnt sådan i denne kortlægning.

Registreringen af hvert enkelt produkt i denne undersøgelse omfattede følgende oplysninger:

1. Brand
2. Produktnavn
3. Produkttype
4. Ingrediensliste med INCI-navne
5. Angivelse af anprisninger samt beskrivelse af cannabisaflædte ingredienser
6. Dato for fremsøgning.

Særligt for anprisninger blev der lagt vægt på produktbeskrivelserne. De skriftlige beskrivelser, der er angivet for hvert produkt, blev noteret. Der blev her skelnet mellem anprisninger, der

specifikt fokuserer på de individuelle cannabisaflædte ingredienser, og anprisninger, der fremhæver den cannabisaflædte ingrediens sammen med andre ingredienser i produktet. Derudover blev det registreret, om produkt navn, brandnavn, emballagens udseende, logoer og andre figurer eller afbildninger er relateret til cannabisplanten eller dens aflædte ingredienser. Dette hjælper med at forstå, hvordan cannabisaflædte ingredienser bliver markedsført og præsenteret for forbrugeren.

3.3.4 Kortlægning af anprisninger

Der blev foretaget en kvantitativ markedsundersøgelse for at indsamle data om kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser. Hvor der blev fundet kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser, blev det registreret, hvilke anprisninger for kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser der bliver anvendt i markedet. Dette omfatter anprisninger specifikt på cannabisaflædte ingredienser samt anprisninger af cannabisaflædte ingredienser i kombination med andre ingredienser.

3.4 Terminologisk forklaring

Termer anvendt i rapporten

Kosmetiske produkter

- er produkter, som falder ind under kosmetikforordningens (nr. 1223/2009) definition¹: *Ved kosmetiske produkter forstås "Ethvert stof eller enhver blanding, der er bestemt til at komme i kontakt med dele af det menneskelige legemes overflade (hud, hovedhår og anden hårvækst, negle, læber og ydre kønsorganer) eller med tænderne og mundens slimhinder, udelukkende eller hovedsageligt med henblik på at rense og parfumere dem, at ændre deres udseende, at beskytte dem, holde dem i god stand eller korrigere kropslugt."*

Beskrevet i kosmetikforordningen er endvidere, at "Kosmetiske produkter kan være cremer, emulsioner, lotioner, geler og olier til huden, ansigtsmasker [...], deodoranter [...], rens produkter, [...], læbepomader, [...]"

Produkttype

- angiver produktet ift. funktionen, fx bodylotion, ansigtsolie eller læbepomade.

Produktgruppe

- er en kategorisering af produkttyper med lignende funktioner på et overordnet niveau, som er anvendt i denne rapport. For eksempel omfatter produktgruppen "Cremer og lotioner" varianter som bodylotion, dagcreme, håndcreme osv.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/HTML/?uri=CELEX:02009R1223-20230816&qid=1699971021465>

4. Baggrund

4.1 Cannabisplanten

Planten *Cannabis Sativa* L. (herefter omtalt "cannabisplanten") er en urt med karakteristiske vifteblade, der vokser oprejst og kan blive op til tre meter høj (FIGUR 1).

FIGUR 1. Planten *Cannabis sativa* L. bliver ofte mere end 2,5 meter høj. Hunplanterne er generelt mere kraftige og med tydelige anlæg for frø. Foto: Bodil E. Pallesen, Teknologisk Institut, AgroTech.

Planten kan enten være en hanplante eller en hunplante. Den tilhører plantefamilien *Cannabaceae*, som også inkluderer humle og nældetræer. Dens botaniske klassifikation er fortsat omdebatteret, men den mest udbredte opfattelse er, at der kun er én art (*Cannabis sativa* L.) med to underarter (*Cannabis sativa* subsp. *sativa* (hamp) og *Cannabis sativa* subsp. *indica* (marihuana)) (Small & Cronquist, 1976). Hver af disse underarter klassificeres yderligere i to varieteter, afhængigt af om de besidder domesticerede eller vilde karakteristika.

Historisk set er cannabisplanten blevet dyrket i årtusinder, hvor de forskellige dele af planten er blevet udnyttet på forskellig vis. Af stænglerne har man udvundet fibre, der kunne bruges til fremstilling af tekstiler, reb og papir, og de olieholdige frø er blevet brugt som fødevare og til dyrefoder. Blomsterne og udtræk herfra har historisk været brugt til medicinsk anvendelse.

Cannabisplanten indeholder flere hundrede forskellige aktivstoffer, hvoraf de to mest undersøgte er tetrahydrocannabinol (THC) og Cannabidiol (CBD). THC er klassificeret som et euforiserende stof, mens CBD ikke er psykoaktivt.

Cannabisplanter med mindre end 0,2 % THC (varieteten hamp) dyrkes normalt til industrielle formål, mens planter med mere end 0,2 % THC (varieteten marihuana) dyrkes til medicinsk brug eller som ulovligt rusmiddel.

4.1.1 Cannabisplanten og dens bestanddele

Ifølge CANNUSE², en database med flere end 2.300 registreringer om anvendelser af Cannabisplanten i forskellige geografiske områder og kulturer, er de mest almindeligt brugte dele af planten stængel, blade, frø og blomsterstande.

Hampestængelen indeholder ca. 25 % fibre, der har unikke egenskaber som et højt celluloseindhold, høj fiberstyrke, god absorptionsevne samt god isolerende evne. Egenskaber, som gør fibrene velegnede i en række industrielle produkter såsom tekstiler, miljøvenlige isoleringsmaterialer, papir-, fiber- og kompositmaterialer.

Blomsterne bruges til medicinsk og psykoaktiv brug pga. de høje koncentrationer af cannabinoider, der findes i trikomerne på cannabisblomsterne (Tanney et al., 2021). Det er også her, terpener findes i den højeste koncentration (Tanney et al., 2021). Harpiksen, den klæbrige samling fra trikomer, har historisk set været brugt til fremstilling af rusmidler såsom hash. Bladene fra cannabisplanten har et lavere indhold af cannabinoider, og indeholder derudover terpener, flavonoider og steroler.

Cannabisplantens frø, også kaldet hampefrø, bruges hovedsageligt til at producere hampefrøolie, der kan anvendes i fødevarer og kosmetik. Disse frø har et proteinindhold på 35 % og indeholder flere essentielle aminosyrer. Ligeledes indeholder frøene essentielle fedtsyrer i en kombination af flerumættede, enkeltumættede og mættede fedtsyrer. Derudover indeholder frøene en række vitaminer, mineraler og antioxidanter.

4.1.2 Cannabisplanten og dens indholdsstoffer

Litteraturen dokumenterer flere end 500 forskellige indholdsstoffer i cannabisplanten, hvoraf flere end 100 er cannabinoider (Bonini et al., 2018; Rock & Parker, 2021). Herudover er der tre primære kategorier af stofklasser: Terpener (smags- og duftstoffer), flavonoider (farvestoffer) og alkaloider (Andre et al., 2016; Radwan et al., 2021). Udover disse stofklasser indeholder cannabisplanten også en række andre forbindelser, herunder fedtsyrer, proteiner og sukkerarter.

4.1.2.1 Cannabinoider

Cannabinoider er en af de mest markante og velstuderede stofklasser, der findes i cannabisplanten. Disse naturlige kemiske forbindelser har tiltrukket sig betydelig opmærksomhed på grund af deres betydelige rolle i de ønskede psykoaktive og medicinske egenskaber af cannabisplanten. De mest kendte cannabinoider omfatter tetrahydrocannabinol (THC), Cannabidiol (CBD) og cannabigerol (CBG). THC, der er den primære psykoaktive forbindelse i planten, repræsenterer de euforiserende virkninger, der er forbundet med planten, men den har også smertelindrende, muskelrelakserende, kvalmestillende og appetitstimulerende effekt. CBD virker krampestillende, muskelrelakserende, angstdæmpende, neuroprotektivt, og dæmpende på THC's psykoaktive virkning (Andre et al., 2016; Procaccia et al., 2022; Visković et al., 2023). CBD har også antiinflammatoriske og antioxiderende egenskaber, hvilket gør det velegnet til produkter, der sigter mod at berolige og pleje huden. Det har også vist sig at have potentiale til at lindre hudproblemer som eksem og akne. CBG er en forløber for mange andre cannabinoider, heriblandt CBD og THC. CBG er ikke psykoaktivt, men har ligesom CBD antiinflammatoriske egenskaber og kan anvendes i hudpleje (Perez et al., 2022).

Cannabinoiderne syntetiseres og akkumuleres i millimeterstore kirteltrikomer (hårceller), som primært findes på ydersiden af plantens hunblomster. Cannabinoiderne er dog også påvist i lave mængder i andre dele af planten (se TABEL 1).

² <https://cannusedb.csic.es/>

TABEL 1. Oversigt over det gennemsnitlige cannabinoidindhold i forskellige dele af cannabisplanten. Cannabinoidprocenter er baseret på information fra Russo og Marcu (2017).

Plantedel	Cannabinoider i %
Trikomer	60
Ubefrugtede blomster	30
Befrugtede blomster	13
Blade	0,05
Stængler	0,02
Rødder	0
Frø	0

Mængden af cannabinoider i hver enkelt cannabisplante varierer afhængigt af plantesorten og af andre faktorer som alder, vækstbetingelser og høsttidspunkt.

Cannabinoiderne påvirker kroppen ved at interagere med det endocannabinoid system (Zou & Kumar, 2018). Dette komplekse reguleringssystem er til stede i næsten alle kroppens organer og er involveret i reguleringen af immunsystemet, appetit, stress, smerte og belønning. Centralt i dette system er cannabinoidreceptorer (CB) i to varianter: CB1, der findes i centralnervesystemet, og CB2, der primært findes i immunsystemet. THC udløser sin euforiserende effekt ved at påvirke CB1-receptorerne.

4.1.2.2 Terpener og terpenoider

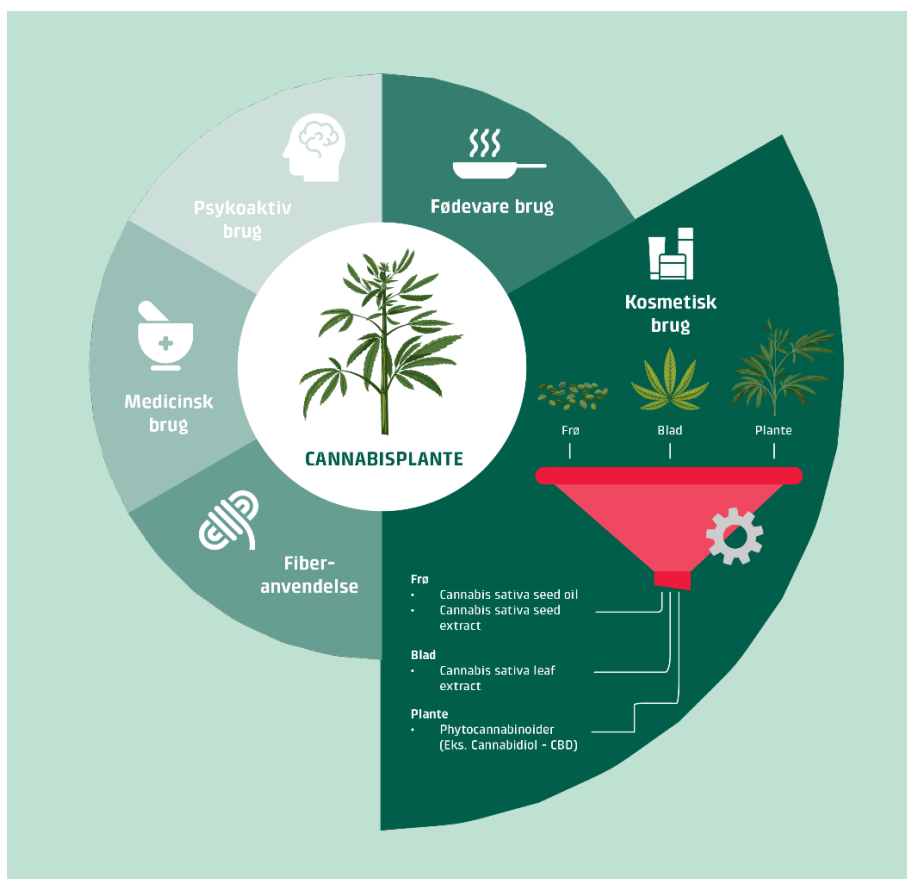
Terpener og terpenoider repræsenterer en mangfoldig gruppe af naturlige forbindelser i cannabisplanten, der spiller en række vigtige roller (Hanuš & Hod, 2020). Disse forbindelser tjener ikke kun som duft-, aroma- og smagsstoffer, men har også beskyttende funktioner for planten. Terpener er til stede i forskellige dele af planten såsom blade, blomster og trichomer, og flere end 200 forskellige terpener er blevet identificeret i cannabisplanten. Cannabisplantens karakteristiske duft er resultatet af en kompleks blanding af disse flygtige stoffer. Ved anvendelse af dampdestillation kan disse molekyler ekstraheres fra plantematerialet, hvilket resulterer i en essentiel olie med karakteristisk aroma. Terpener har vist sig at have flere potentielle medicinske egenskaber, herunder antimikrobielle, antioxiderende og antiinflammatoriske egenskaber (Hanuš & Hod, 2020). Nyere forskning indikerer også, at terpener kan arbejde i samspil med cannabinoider og forstærke deres aktiviteter, hvilket giver anledning til synergistiske effekter (Hanuš & Hod, 2020).

4.1.3 Entourageeffekten

En omdiskuteret iagttagelse ved aktivstofferne i cannabisplanten er den såkaldte "entourage-effekt", eller synergieffekt. Betegnelsen dækker over det fænomen, at der observeres en større biologisk effekt, hvis man giver et ekstrakt af hele cannabisblomster frem for enkelte af stofferne i ren form.

4.2 Anvendelse af cannabisplanten

Cannabisplanten kan dyrkes med et stort udbyttepotentiale og samtidig kan hele planten udnyttes (FIGUR 2), idet frø og blade kan udnyttes til fødevarer og medicinsk anvendelse.

FIGUR 2. Anvendelsesområder for cannabisplanten. Figuren er udarbejdet af Teknologisk Institut.

I det følgende er anvendelsesområderne beskrevet.

4.2.1 Fiberanvendelse

Cannabisplanten er kendt for at have stærke og holdbare naturlige fibre, hvilket har gjort planten velegnet til produktion af tøj, groft lærred, reb, fiskenet, tæpper og pulp til papir. Disse robuste fibre giver tekstiler lang levetid og betragtes som et bæredygtigt alternativ til tekstilbranchens udfordringer. I dag får hampefibre desuden nye anvendelser i bæredygtige industrier som isoleringsmateriale til huse, indvendige paneler i bilindustrien, dyrestrøelse, mv.

4.2.2 Medicinsk brug

Ifølge Lægemiddelstyrelsen bruges medicinsk cannabis i dag som en bred betegnelse, der omfatter alt fra tørrede cannabisblomster til cannabisolie, kapsler og mundhulespray. Fælles er dog, at produkterne indeholder enten dele af cannabisplanten, aktive stoffer fra planten eller syntetiske cannabinoider, og at produkterne bliver brugt til at lindre sygdom³. For eksempel kan medicinsk cannabis bruges til at lindre symptomer og behandle forskellige medicinske tilstande som smerte, inflammation, kvalme og opkastning forbundet med kemoterapi og en række neurologiske lidelser⁴. Ifølge Lægemiddelstyrelsen findes der i Danmark på nuværende tidspunkt to godkendte lægemidler baseret på cannabis, produkterne Sativex® og Epidyolex®. Sativex® er en mundhulespray, der bruges til behandling af spasticitet og neuropatiske smerter hos patienter med multipel sklerose (MS) og hos patienter med rygmarvsskade samt mod symptomer som kvalme og opkastning efter kemoterapi samt kronisk smertebehandling. Epidyolex® anvendes til behandling af visse typer epilepsi.

³ <https://laegemiddelstyrelsen.dk/da/special/medicinsk-cannabis/>

⁴ <https://www.sst.dk/da/udgivelser/2018/rationel-farmakoterapi-1-2018/medicinsk-cannabis>

4.2.3 Psykoaktiv brug

Cannabis er et af de mest udbredte illegale rusmidler her i landet og har sederende virkninger. Cannabis er en fællesbetegnelse for produkter fra cannabisplanten, og de mest kendte former er hash, pot, skunk og cannabisolie. THC er det primære psykoaktive cannabinoid i cannabis, som giver en euforiserende virkning.

4.2.4 Fødevarerbrug

Frøene har en nøddeagtig smag og indeholder essentielle flerumættede fedtsyrer, mineraler, vitaminer og fibre samt essentielle aminosyrer indeholdt i letfordøjelige proteiner. Frøene presses primært til olie, men de findes også i mange andre tilberedninger, som fx hampemel, hampemælk og proteinførpulver. Selvom frøene er de primært anvendte plantedele til fødevarerbrug, spises cannabispirer, blade og blomster også i juice eller salater.

4.2.5 Kosmetisk brug

Cannabisplanten udgør en kilde til forskellige ingredienser, der har vundet indpas i kosmetikindustrien. Disse ingredienser inkluderer forskellige ekstrakter og plantedele, der stammer fra cannabisplanten. I de følgende afsnit vil de ingredienser, der blev identificeret i dataudtrækket fra Forbrugerrådet Tænk Kemis database, blive nærmere beskrevet.

4.2.5.1 Cannabis Sativa Seed Oil (hampefrøolie)

Cannabis Sativa Seed Oil, på dansk hampefrøolie, udvindes fra frøene af cannabisplanten, og indeholder ikke THC. Hampefrøolie er rig på essentielle fedtsyrer, herunder omega-3 og omega-6, samt antioxidanter, hvilket gør olien til et populært valg inden for kosmetikbranchen. Omega-3 er en essentiel flerumættet fedtsyre og er bredt anvendt som antioxidant og antiinflammatorisk middel i kosmetikindustrien. Cannabis Sativa Seed Oil kan have en beskyttende effekt samt reducere tørhed på grund af det høje indhold af flerumættede fedtsyrer (Callaway, 2004; Vaughn et al., 2018).

Ifølge den europæiske database CosIng har Cannabis Sativa Seed Oil hudplejende og blødgørende egenskaber⁵.

Hampefrøolie udvindes typisk fra frøene af cannabisplanten ved hjælp af en proces kaldet koldpresning. Denne metode involverer at presse frøene ved lave temperaturer, normalt under 40° C, uden at bruge varme eller kemiske opløsningsmidler. Koldpresningen skaber minimal varme under processen, hvilket hjælper med at bevare de biologisk aktive stoffer, der findes i olien. Ikke-raffineret hampefrøolie har en karakteristisk duft og en mørkegrøn farve. Hvis man vælger at raffinere olien, kan man ændre dens egenskaber, så den bliver mere klar og mister duften.

4.2.5.2 Cannabidiol (CBD)

CBD har vakt interesse i de senere år på grund af dets antioxiderende og antiinflammatoriske egenskaber. Forskning har indikeret, hvordan CBD's antiinflammatoriske potentiale kan være effektivt i behandlingen af hudinflammatoriske tilstande som akne og psoriasis. Desuden har CBD's antioxiderende egenskaber vist sig at kunne beskytte huden mod celledskader forårsaget af frie radikaler (Martins et al., 2022; Atalay et al., 2019).

CBD har også vist sig at have en positiv effekt på talgkirtlernes funktion ved at hæmme væksten af sebocytter og reducere talgproduktionen. Kombinationen af CBD's antiinflammatoriske virkninger og dets evne til at regulere talgproduktionen, gør det til et potentielt middel til at kontrollere fedtet hud og forebygge hudproblemer såsom akne (Oláh et al., 2014; Baswan et al., 2020).

⁵ <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/cosing/details/55065>

Ifølge CosIng, besidder CBD antioxiderende, anti-sebum (anti-talg), hudplejende og hudbeskyttende egenskaber⁶. På trods af det lovende potentiale er der dog behov for yderligere kliniske studier for at undersøge CBD's fulde effektivitet (Baswan et al., 2020). I juni 2023 udsendte EU-Kommissionen et såkaldt "Call for data", hvilket er en anmodning om data vedrørende sikkerheden ved anvendelsen af ren CBD og cannabisafledte ekstrakter i kosmetiske produkter.

Det er vigtigt at påpege, at Cannabidiol er selvklassificeret i ECHA's (European Chemicals Agency) database over registrerede stoffer. Der er mistanke om, at det kan have skadelige virkninger på fertiliteten eller det ufødte barn, være skadeligt ved indtagelse og indånding, forårsage vedvarende skadelige effekter på vandlevende organismer og forårsage skade ved kontakt med huden, herunder allergiske reaktioner⁷. Disse selvklassificeringer indikerer et behov for forsigtighed og passende sikkerhedsforanstaltninger ved anvendelsen af CBD i kosmetiske produkter.

4.2.5.2.1 Typen af Cannabidiol: fuldspektrum, bredspektrum og isolat

CBD kan, når det bruges som kosmetisk ingrediens, forekomme i tre forskellige former: "fuldspektrum", "bredspektrum" eller "isolat". Selvom der ikke findes juridiske eller formelle videnskabelige definitioner for disse termer i forhold til CBD, er der en generel fælles forståelse af, hvad de betyder.

"Fuldspektrum" refererer normalt til ekstrakter eller destillater, der primært indeholder CBD sammen med mindre mængder af andre cannabinoider som THC, og CBG. Dog er indholdet af THC begrænset til højst 0,2 %. Det er almindeligt anerkendt, at tilstedeværelsen af disse mindre mængder af endocannabinoider kan have en synergistisk effekt (entourageeffekten).

"Bredspektrum" refererer til olie eller destillat, hvor THC er blevet reduceret til den lavest praktiske mængde, formodentlig for at opfylde lovgivningsmæssige krav, der varierer fra land til land.

"Isolat" refererer til den rensede krystalpræcipitatform af CBD, som typisk er høj i renhed – normalt over 99 % ren CBD. Det kan referere til en ingrediens, der er eller kan være syntetisk fremstillet.

For både "fuldspektrum" og i vidt omfang også for "bredspektrum" optræder CBD i naturlig sammenhæng med andre cannabinoider og plantestoffer som terpener, flavonoider, omega-fedtsyrer, aminosyrer og vitaminer fra planten. I modsætning hertil er "isolat" et rent CBD-molekyle.

CBD kan udvindes fra cannabisplanten ved koldpresning eller ekstraktion. Der findes primært to forskellige ekstraktionsmetoder - enten ved brug af ethanol eller ved en CO₂-proces. Disse to metoder resulterer i to forskellige produkter: Enten olie eller krystaller. Både olien og krystallerne vil typisk være opløst i en bæreolie såsom hampefrøolie. Ekstraktionen kan kræve flere oprensningstrin afhængigt af plantematerialet og den ønskede renhed^{8,9}.

4.2.5.3 Cannabis Sativa Leaf Extract

Cannabis Sativa Leaf Extract er en ingrediens, der udvindes fra bladene af cannabisplanten. Ingrediensen er som oftest opløst i en vegetabilsk bæreolie, såsom hampefrøolie.

Ifølge CosIng har Cannabis Sativa Leaf Extract hudplejende og blødgørende egenskaber¹⁰. Cannabis Sativa Leaf Extract fremstilles ved hjælp af forskellige opløsningsmidler og procedurer. Under ekstraktionen fjernes de ønskede stoffer fra bladene ved hjælp af forskellige opløsningsmidler. De anvendte opløsningsmidler er primært CO₂ og ethanol. Efter ekstraktionen

⁶ <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/cosing/details/96287>

⁷ <https://echa.europa.eu/da/substance-information/-/substanceinfo/100.215.986>

⁸ <https://www.labtechsrl.com/docs/Cannabis%20Extraction%20Methods.pdf>

⁹ <https://www.julabo.com/en/applications/industries-and-markets/cannabis-extraction#a3824>

¹⁰ <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/cosing/details/97599>

fjernes opløsningsmidlerne, og de ekstraherede stoffer forbliver tilbage og kan indeholde plantevoks, lipider, terpener og andre plantestoffer såsom klorofyl.

4.2.5.4 Cannabis Sativa Seed Extract

Cannabis Sativa Seed Extract er en ingrediens, der udvindes fra frøene af cannabisplanten. Dette ekstrakt indeholder en række naturlige forbindelser og næringsstoffer, der kan have forskellige anvendelser, herunder i kosmetiske produkter. Ifølge CosIng har Cannabis Sativa Seed Extract hudplejende og blødgørende egenskaber¹¹.

4.2.5.5 Potassium Hempseedate

Potassium Hempseedate er resultatet af en kemisk reaktion mellem kaliumhydroxid og hampefrøolie. I denne reaktion omdanner kaliumhydroxid fedtsyrerne i hampefrøolien til sæbomolekyler – en proces kendt som forsæbning, der er almindeligt anvendt i produktionen af sæber og forskellige kosmetiske produkter.

Ifølge CosIng har Potassium Hempseedate rensende egenskaber og bruges derfor som et mildt rengøringsmiddel i kosmetiske produkter¹².

4.3 Anprisninger

Anprisninger af kosmetiske produkter har til formål at oplyse om produktets egenskaber og funktioner, så slutbrugeren kan træffe et informeret valg. Kosmetiske produkter må ikke markedsføres på en måde, der tillægger produkterne egenskaber eller funktioner, de ikke har. Dette følger af artikel 20, stk. 1 i kosmetikforordningen.

I CosIng er der på baggrund af ingrediensernes brug i kosmetikindustrien angivet forskellige funktioner, som cannabisaflædte ingredienser kan have i kosmetiske produkter (TABEL 2).

TABEL 2. Cannabisaflædte ingrediensers angivne funktioner iflg. CosIng.

Cannabidiol (CBD)	ANTIOXIDANT ANTI-SEBUM SKIN CONDITIONING SKIN PROTECTING
Cannabis Sativa Seed Oil	SKIN CONDITIONING - EMOLLIENT
Cannabis Sativa Seed Extract	SKIN CONDITIONING - EMOLLIENT
Cannabis Sativa Leaf Extract	SKIN CONDITIONING - EMOLLIENT
Potassium Hempseedate	SURFACTANT - CLEANSING

ANTIOXIDANT

Dette kan oversættes til dansk som antioxidant. Dette udtryk bruges i forbindelse med hudpleje til at beskrive stoffer, der hjælper med at beskytte huden mod skader forårsaget af frie radikaler og miljømæssige påvirkninger.

ANTI-SEBUM

Dette kan oversættes til dansk som talgreducerende. Dette udtryk bruges i forbindelse med hudpleje om produkter, der har til formål at mindske overskydende talgproduktion i huden. Sådanne produkter kan hjælpe med at kontrollere fedtet hud og reducere risikoen for tilstoppede porer og akne.

¹¹ <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/cosing/details/83414>

¹² <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/cosing/details/59124>

SKIN CONDITIONING

Dette kan oversættes til dansk som hudplejende. I denne sammenhæng refererer "hudplejende" til at forbedre hudens tilstand, og refererer altså til produkter, der har til formål at opretholde, forbedre og pleje hudens generelle sundhed og udseende. Eksempler herpå kan være hudplejeprodukter som fugtighedscremer og serummer, der tilfører huden fugt.

SKIN PROTECTING

Dette kan oversættes til dansk som hudbeskyttende. Dette refererer til produkter, der sigter mod at beskytte huden mod skadelige påvirkninger, såsom solskader, forurening eller andre miljømæssige faktorer, der kan påvirke hudens sundhed og udseende negativt. Produkter som solcremer og fugtighedscremer med barriereegenskaber kan bidrage til at beskytte huden.

SKIN CONDITIONING – EMOLLIENT

Dette kan oversættes til dansk som hudplejende – blødgørende. I denne sammenhæng refererer "hudplejende" til at forbedre hudens tilstand, og "blødgørende" betyder at gøre huden glat og fugtet. Emollienter (blødgørere) er ingredienser, der bruges i hudplejeprodukter for at bidrage til at forbedre hudens glathed og fugtighed. Dette betyder, at det bruges til at pleje og blødgøre huden.

SURFACTANT – CLEANSING

Dette kan oversættes til dansk som overfladeaktivt stof - rensning. I forbindelse med hudpleje, findes ingredienser med denne egenskab ofte i ansigtsrensere og kropsvask. Disse stoffer hjælper med at fjerne snavs, olie og urenheder fra huden ved at hjælpe med at nedbryde dem, så de nemt kan skylles væk.

4.4 Lovgivning

Anvendelsen af cannabisaflædte ingredienser i kosmetiske produkter er reguleret via kosmetikforordningen, som er den overordnede lovgivning på kosmetikområdet, som alle kosmetiske produkter, der markedsføres i EU, skal overholde - Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1223/2009 af 30. november 2009 om kosmetiske produkter ¹³.

Ifølge artikel 14, stk. 1, litra a) i kosmetikforordningen er det ikke tilladt at inkludere bestemte stoffer i kosmetiske produkter. Disse stoffer er opført i bilag II, også kaldet forbudslisten ¹⁴.

Ifølge bilag II, løbenummer 306 i kosmetikforordningen er følgende angivet: "*Narkotika, naturlige og syntetiske. Alle stoffer optaget i tabel I og II til The single convention on narcotic drugs (Treaty Series No 34 (1965) (mnd. 2631)); underskrevet i New York den 30. marts 1961*".

Det betyder, at alle de stoffer, der fremgår af tabel I og II i FN-enkeltkonventionen "The single convention on narcotic drugs" fra 1961, er forbudte i kosmetiske produkter. ¹⁵.

Ifølge den pågældende FN-enkeltkonvention er definitionen af begrebet "cannabis" følgende:

"Cannabis": de blomstrende eller frugtbærende toppe af cannabisplanten (bortset fra frø og blade, der ikke ledsages af toppen), hvorfra harpiksen ikke er udvundet, uanset deres benævnelse.

"Cannabisplanten": enhver plante af slægten *Cannabis*

"Cannabisharpiks": den harpiks (resin), i rå eller oprenset stand, der er udvundet af cannabisplanten.

Det er således forbudt at anvende de ovennævnte dele af cannabisplanten i kosmetiske produkter og dermed forbudt at bruge de blomstrende eller frugtbærende toppe fra cannabisplan-

¹³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:02009R1223-20230816&qid=1698845951029>

¹⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:02009R1223-20221217&qid=1692964010906>

¹⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:02009R1223-20230816>

ten, hvorfra harpiksen ikke er udvundet, som ingrediens i kosmetiske produkter. Indtil november 2020 var det kun tilladt at udvinde CBD fra frø og blade af cannabisplanten, hvilket udgjorde en udfordring, da disse dele indeholder en lav mængde CBD (se TABEL 1). Den højeste koncentration af CBD findes i blomsten, og i november 2020 fastslog EU-Domstolen, at CBD udvundet fra alle dele af cannabisplanten ikke kunne forbydes i nogen EU-medlemsstater, da det ikke blev betragtet som et narkotikum¹⁶. Dette gælder, selvom CBD er udvundet fra hele cannabisplanten og ikke kun fra dens stængler og frø, såfremt det har et indhold på højst 0,2 % THC.

På baggrund af bekymringer udtrykt af EU-medlemslande og civile organisationer om brugen af CBD i kosmetiske produkter og de potentielle sundhedsrisici på grund af manglende faredata om stoffet har EU-Kommissionen anmodet om en sikkerhedsvurdering fra EU's Videnskabelige Komité for Forbrugersikkerhed (Scientific Committee on Consumer Safety - SCCS). Denne sikkerhedsvurdering vil fokusere på sikkerheden af CBD i kosmetiske produkter og på de tilladte sporniveauer af THC, der kommer fra cannabisplanten.

Den 1. juni 2023 opfordrede EU-Kommissionen til indsamling af data ("call for data") vedrørende sikkerheden af CBD i kosmetiske produkter. Denne opfordring omfatter ikke kun data om sikkerheden af CBD i ren form, men også som et ekstrakt, der kan indeholde forureninger af andre cannabinoider, herunder THC, i sporniveauer. De indsendte data vil blive brugt til at udarbejde et mandat til SCCS til at udarbejde en udtalelse (opinion) om den sikre anvendelse af denne ingrediens i kosmetiske produkter.

Dansk ret er som udgangspunkt i overensstemmelse med EU-retten, idet CBD ifølge dansk ret ikke anses som et euforiserende stof, hvis det har et indhold på højst 0,2 % THC, jf. Bekendtgørelse om euforiserende stoffer, § 1, stk. 3, nr. 7.

¹⁶ Sag C-663/18: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:62018CA0663>

5. Undersøgelse af forekomst af cannabisafledte ingredienser i kosmetiske produkter

5.1 Databasesøgning

Der blev foretaget en søgning i CosIng på ord delen "CANNA*" for at sikre, at alle cannabisafledte ingredienser blev inkluderet efter databasens definition.

I TABEL 3 præsenteres resultaterne af denne søgning, hvor 49 cannabisafledte ingredienser er identificeret. Disse ingredienser er inddelt i to kategorier: Ingredienser, der er tilladte i kosmetik (37 stk.), og ingredienser, der er forbudte i henhold til kosmetikforordningens bilag II (12 stk.).

TABEL 3. Cannabisafledte ingredienser registreret i CosIng. Oversigt over de fremkomne cannabisafledte ingredienser ved søgning på "CANNA*"

Tilladte cannabisafledte ingredienser	Tilladte cannabisafledte ingredienser	Forbudte cannabisafledte ingredienser
Cannabis Sativa Seed Oil	Cannabidiol (CBD) - afledt fra ekstrakt eller tinktur eller resin af cannabis	Cannabis Sativa Flower/Leaf/Stem Extract
Cannabis Sativa Seed Extract	Cannabidiol (CBD) - syntetisk fremstillet	Cannabis Sativa Flower Extract
Cannabis Sativa Seed Water	Cannabigerol (CBG)	Cannabis Sativa Flower/Leaf Extract
Hydrogenated Cannabis Sativa Seed Oil	Cannabidiol Trisiloxane	Cannabis Sativa Flower/Leaf Extract
Hydrolyzed Cannabis Sativa Seed Extract	Cannabisamidopropyl Dimethylamine	Cannabis Sativa Flower/Leaf/Stem Oil
Cannabis Sativa Seed Oil peg-8 esters	Cannabisamidopropyl Hydroxysulfate	Cannabis Sativa Flower/Leaf/Stem Water
Cannabis Sativa Seed Oil glycereth-8 esters	Capryl Cannabis Seedate	Cannabis Sativa Leaf/Stem Water
Cannabis Sativa Seed Oil Ethyl Glycinate Amides	Ethyl Cannabis Seedate	Cannabis Sativa Seed/Stem Oil
Cannabis Seed Oil Dimer	Behenyl Cannabis Seedate	Cannabis Sativa Stem Extract
Dilinoleyl Esters/ Dimer Dilinoleate Copolymer	Isostearyl Cannabis Seedate	Cannabis Sativa Stem Powder
Cannabis Sativa Seed Oleosomes	Stearyl Cannabis Seedate	Cannabis Sativa Extract
Cannabis Sativa Seedcake	Hydrogenated Hemp Seed Oil	Cannabinoids
Cannabis Sativa Seedcake Powder	Hydrolyzed Hemp Seed Extract	Cannabinol (CBN)
Cannabis Sativa Leaf Extract	Decyl Hempseedate	
Cannabis Sativa Root Extract	Poly(Dimer Hempseed Oil)	
Cannabis Sativa Callus Lysate	Cannabisamidopropyl Hydroxysulfate	
Cannabis Sativa Callus Extract	Potassium Hempseedate	
	Polyglyceryl-4 Hemp Seedate	
	Polyglyceryl-4 Polycastorate/Hempseedate[Tekst]	

Tilladte cannabisafledte ingredienser	Tilladte cannabisafledte ingredienser	Forbudte cannabisafledte ingredienser
Cannabis Sativa Callus		
Culture Lysate Extract		
Cannabis Sativa Sprout Extract		
Cannabis Sativa Sprout		
Cannabis Sativa Sprout Extract		

Hovedparten af de cannabisafledte ingredienser i TABEL 3 er ekstrakter fra forskellige dele af cannabisplanten, men der er også isolater af enkelte aktivstoffer, som fx CBD, der kan være syntetisk fremstillet såvel som afledt fra cannabisplanten.

5.2 Dataudtræk fra Forbrugerrådet Tænk Kemis database bag appen Kemiluppen

I forbindelse med undersøgelsen af cannabisafledte ingredienser i kosmetiske produkter blev der foretaget et dataudtræk fra databasen, der ligger til grund for Forbrugerrådet Tænk Kemis app Kemiluppen. Denne applikation er udviklet til forbrugere af kosmetik- og plejeprodukter og indeholder oplysninger om kemikalier i over 30.000 forbrugerprodukter. Dataudtrækket gjorde det muligt at analysere flere end 30.000 forbrugerprodukter med henblik på at identificere brugen af cannabisafledte ingredienser samt deres udbredelse i kosmetiske produkter.

Ingredienserne i et produkt bliver typisk først registreret i Kemiluppens database, når det fysiske produkt er scannet mere end ti gange med Kemiluppen, mens produkter, der er skannet færre end ti gange, som udgangspunkt ikke vil blive inkluderet i databasen.

Det betyder, at det primært er produkter med en vis udbredelse, der er repræsenteret i databasen, og at databasen som udgangspunkt ikke indeholder information om de mest nicheorienterede eller sjældne produkter.

Med udgangspunkt i de 37 tilladte cannabisafledte ingredienser identificeret i CosIng blev der udført et dataudtræk fra Forbrugerrådet Tænk Kemis database. Ud af de flere end 30.000 kosmetik- og plejeprodukter, der blev undersøgt, indeholdt 138 produkter en eller flere cannabisafledte ingredienser, hvilket svarer til ca. 0,5 % af produkterne i databasen (TABEL 4).

TABEL 4. Oversigt over identificerede cannabisafledte ingredienser og deres forekomst i dataudtrækket fra Forbrugerrådet Tænk Kemis database bag Kemiluppen, samt procentdel af produkttotal.

Cannabisafledt ingrediens	Aktuelle produkter (andel i procent)
Cannabis Sativa Seed Oil	124 (0,4 %)
Cannabis Sativa Seed Extract	24 (0,08 %)
Cannabidiol (CBD)	13 (0,04 %)
Cannabis Sativa Leaf Extract	4 (0,01 %)
Potassium Hempseedate	3 (0,01 %)

Som det ses af TABEL 4, fremkom 5 af de tilladte 37 cannabisafledte ingredienser i kosmetiske produkter, der er registreret i Kemiluppen. Dette indikerer, at forekomsten af cannabisafledte ingredienser i kosmetiske produkter er koncentreret omkring nogle få repræsentative ingredienser. Blandt disse ingredienser er Cannabis Sativa Seed Oil (hampefrøolie) den mest udbredte, idet den findes i 124 ud af 138 (90 %) af de identificerede produkter med cannabisafledte ingredienser.

Dette viser, at nogle cannabisaflædte ingredienser er mere almindelige og bredt anvendte i kosmetiske produkter, mens andre er mindre udbredte eller mere specialiserede. Blandt disse fem ingredienser er Cannabis Sativa Seed Oil den hyppigst anvendte, efterfulgt af Cannabis Sativa Seed Extract, CBD, Cannabis Sativa Leaf Extract, og Potassium Hempseedate. Disse fem ingredienser er også blandt de mest udbredte cannabisaflædte ingredienser iflg. den kortlægning, som vil blive præsenteret i afsnit 6.

For CBD's vedkommende var det syntetisk fremstillet i 10 af 13 kosmetiske produkter og naturligt afledt i 3 af 13 produkter.

De produktkategorier, som de cannabisaflædte ingredienser indgik i, var ansigtspleje, hårpleje, kropspleje, makeup, solpleje, babypleje og sæbe/hygiejne.

Ansigtspleje var den kategori af produkter, i hvilke de cannabisaflædte ingredienser hyppigst blev anvendt (40 %), efterfulgt af hårpleje (21 %), kropspleje (17 %), sæbe/hygiejne (14 %), makeup (4 %), babypleje (3 %) og solpleje (1 %).

Af de 138 identificerede kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser blev 23 produceret i Danmark, hvilket udgør 17 % af det samlede antal. Disse produkter kom fra syv danske brands. Derudover var der også kosmetiske produkter fra to danske brands, men disse produkter var ikke produceret i Danmark.

Det skal dog bemærkes, at de forbrugerprodukter, der er registreret i Kemiluppen, primært repræsenterer kosmetiske produkter med en vis udbredelse blandt danske forbrugere. Derfor er det sandsynligt, at produkter fra mere specialiserede forhandlere og producenter af kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser ikke er inkluderet i databasen. Herved giver ovenstående information ikke nødvendigvis et retvisende billede af mere specialiserede forhandlere og produkter.

6. Kortlægning af markedet for kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser

I rapporten blev markedet for kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser kortlagt for at indhente information på området. Kortlægningen omfattede følgende elementer:

- Identificering af brands og produkttyper med cannabisaflædte ingredienser.
- Identificering af typiske cannabisaflædte ingredienser anvendt i produkterne.
- Opgørelse af anvendte anprisninger på de cannabisaflædte ingredienser.

Som en del af kortlægningen af kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser er der foretaget en række besøg i onlinebutikker og online platforme. Besøgene fandt sted i perioden fra den 7. september til den 22. september 2023 med det formål at identificere udvalget af kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser. Derudover er anvendt oplysninger indhentet fra dataudtræk fra Forbrugerrådet Tænk Kemis database bag appen Kemiluppen samt fra interviews med branchens interessenter.

Der blev registreret 267 kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser på de 15 onlinebutikker og online platforme. Heraf var 148 unikke kosmetiske produkter, hvilket antyder, at nogle produkter optrådte på flere forskellige onlinebutikker og onlineplatforme.

6.1 Produkttyper

Dette afsnit præsenterer resultaterne af kortlægningen, herunder registreringer af kosmetiske produkter og brands, der markedsføres som indeholdende cannabisaflædte ingredienser.

I perioden fra den 7. september til den 22. september 2023, blev der foretaget 267 produktregistreringer på 15 onlinebutikker og onlineplatforme. Heraf var 148 produkter unikke, og det samme produkt kunne altså i flere tilfælde forefindes på flere onlinebutikker og onlineplatforme. Efter registrering blev de kosmetiske produkter grupperet, så lignende produkttyper blev samlet i en overordnet produktgruppe, hvilket fremgår af TABEL 5 nedenfor.

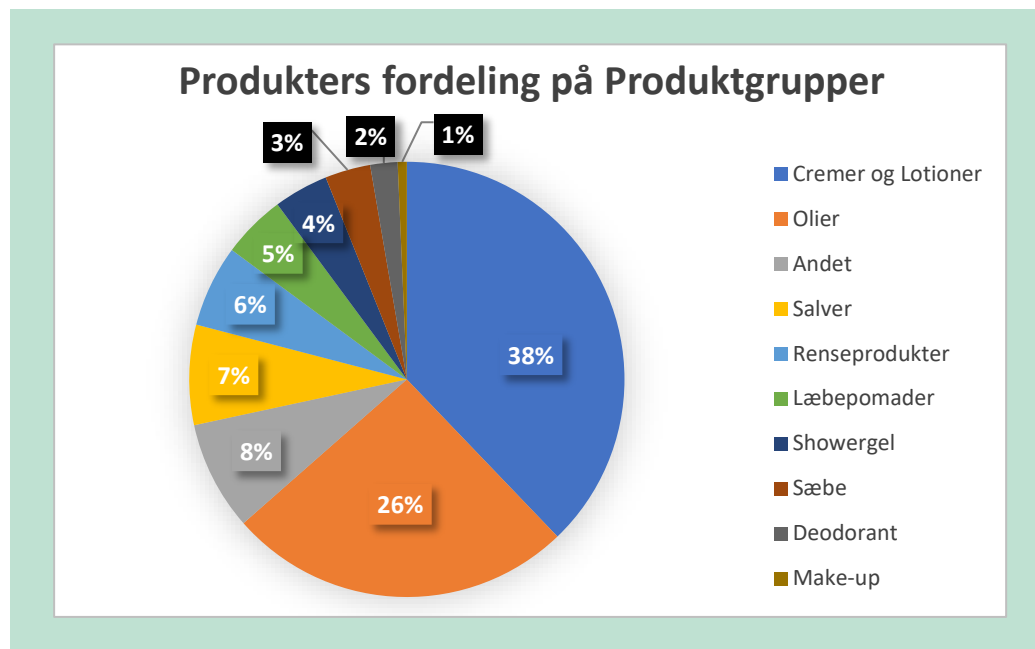
TABEL 5. Angivelse af grupperingen af produkter registreret i de besøgte onlinebutikker og onlineplatforme samt antallet af registrerede produkter i hver produktkategori.

Produktgruppe	Produkttype	Antal registrerede produkter	Antal unikke produkter
		267	148
Cremer og Lotioner Total		113	56
	Ansigtscreme	34	13
	Serum	24	13
	Bodylotion	14	7
	Håndcreme	11	5
	Creme	15	5
	Fodcreme	4	4
	Natcreme	4	3
	Øjenserum	2	1

Produktgruppe	Produkttype	Antal registre- rede produkter	Antal unikke produkter
	Kropscreme	2	2
	Øjencreme	1	1
	Aftersun	1	1
	Gelcreme	1	1
Olier Total		74	38
	Olie	45	28
	Ansigtssolie	29	10
Andet Total		14	12
	Ansigtsmaske	9	7
	Fodmaske	1	1
	Øjenmaske	1	1
	Ansigtsgel	1	1
	Selvbruner spray	1	1
	Cremebar	1	1
Salver Total		15	11
	Salve	8	6
	Balm	4	3
	Zinksalve	2	1
	Body butter	1	1
Renseprodukter Total		12	9
	Rensemælk	2	1
	Ansigtsscrub	3	2
	Bodyscrub	1	1
	Fodscrub	1	1
	Renseprodukt	1	1
	Renseskum	1	1
	Rensegel	2	1
	Håndscrub	1	1
Læbepomade Total		8	7
	Læbepomade	8	7
Showergel Total		10	6
	Showergel	10	6
Sæbe Total		6	5
	Sæbebar	3	3
	Håndsåbe	1	1
	Såbe	2	1
Deodorant Total		6	3
	Deodorant	6	3
Makeup Total		1	1
	Foundation	1	1
Gaveæske		8	n/a

Af TABEL 5 ses, at de 148 unikke kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser fordelte sig på 40 forskellige produkttyper. Over halvdelen af produkttyperne (21 stk.) repræsenterede bare ét unikt produkt såsom aftersun, fodscrub eller renseskum. De mest almindelige produkttyper var olie, ansigtscreme, serum og ansigtsolie.

Tallene fra TABEL 5 danner baggrund for illustrationen i FIGUR 3, hvor andelen af unikke produkter i hver produktgruppe er illustreret.

FIGUR 3. Illustration af andelen af unikke kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser i hver produktgruppe registreret i onlinebutikker og onlineplatforme, hvor i alt 148 unikke produkter blev registreret.

Det fremgår, at cremer og lotioner udgør den største produktgruppe (38 %) inden for kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser, efterfulgt af olier, der udgør 26 % af produktudvalget. Derudover ses, at læbepomader, rensesprodukter, salver og produktgruppen "Andet" ligger på andelen 5-8 %.

Øvrige produktgrupper repræsenteres med mindre end 5 %. Besøgene i onlinebutikker og på onlineplatforme viste dermed, at mange produkttyper er repræsenteret blandt kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser, og at produktgruppen cremer og lotioner udgør en større andel end de øvrige produktgrupper. Derimod ses, at kosmetiske produkttyper, som fx makeup, deodorant, sæbe og showergel, udgør en lille del af markedet for kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser.

Når det kommer til anvendelsen af kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser, ses det, at 124 af de registrerede produkter (84 %) falder ind under kategorien ansigtspleje. Denne observation stemmer overens med information fra branchen om, at cannabisaflædte ingredienser ofte er dyrere end andre ingredienser, hvilket gør dem velegnede til produkter inden for ansigtspleje, som oftest sælges i mindre volumener.

6.2 Brands

Ved gennemførelsen af besøg på onlinebutikker og onlineplatforme som en del af kortlægningen blev der identificeret i alt 59 forskellige brands, der hver tilbyder et eller flere kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser.

17 af de 59 brands var danske (29 %), og disse brands var repræsenteret med 78 ud af de 148 unikke kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser. 53% af de registrerede kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser var således danske. Dog blev kun syv ud af de 17 danske brands produceret i Danmark. Således repræsenterede danskproducerede

kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser kun 23 ud af de 148 forskellige registrerede produkter (16 %)

Dette betyder, at ca. to tredjedele af de danske kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser blev produceret i andre lande såsom Italien og Grækenland.

For omkring to tredjedele af alle brands blev der kun registreret ét produkt med cannabisaflædte ingredienser (TABEL 6).

TABEL 6. Antal registrerede produkter per brand.

Antal brands registreret i kortlægningen	Antal registrerede produkter per brand
40	1 produkt
13	2-5 produkter
5	6-9 produkter
1	>10 produkter

TABEL 6 illustrerer, at der for et flertal af brandsene blev registreret et begrænset antal produkter (for 90 % af brandsene blev der registreret mellem 1 og 5 produkter). Brandet med flest registrerede produkter havde 24 unikke kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser, svarende til 16 % af de registrerede produkter i denne kortlægning. Dette var usædvanligt, da der for de fleste brands (40 ud af 59, svarende til 68 %) kun blev registreret ét produkt. Blandt brands med mere end 5 registrerede produkter var danske brands de mest hyppigt repræsenterede (4 ud af 6 brands).

Brands, der specifikt fokuserer på kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser, ser ud til at have det største udvalg af sådanne produkter (disse brands har ofte tilknyttet onlinebutikker, der bærer samme navn som brandet). Under besøget på disse onlinebutikker blev det konstateret, at samtlige produkter i deres produktsortiment indeholdt cannabisaflædte ingredienser. Til sammenligning havde større detailhandelskæder og stormagasinet en relativt lille andel af kosmetiske produkter, der indeholdt cannabisaflædte ingredienser. Baseret på observationerne i kortlægningen og branchens udtalelser, tyder det på, at specialbutikker har et større fokus på kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser, og at kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser er et nichemarked.

6.3 Cannabisaflædte ingredienser i kosmetiske produkter

TABEL 7 viser en oversigt over de registrerede cannabisaflædte ingredienser i kortlægningen, samt deres forekomst i de registrerede produkter.

TABEL 7. Opgørelse af forekomsten af cannabisaflædte ingredienser i de kosmetiske produkter registreret ved onlinebutiksbesøg. De cannabisaflædte ingredienser, som blev identificeret i Forbrugerrådet Tænk Kemis database, er markeret med *; de resterende blev kun fundet i nærværende kortlægning.

Cannabisaflædt ingrediens	Aktuelle produkter (andel i %)
Cannabis Sativa Seed Oil*	119 (80 %)
Cannabidiol (CBD)*	65 (44 %)
Cannabis Sativa Leaf Extract*	16 (11 %)
Cannabis Sativa Seed Extract*	11 (7 %)
Potassium Hempseedate*	1 (0,7 %)
Cannabis Sativa Herb Oil	1 (0,7 %)
Cannabis Sativa Oil	1 (0,7 %)
Cannabis Sativa Extract	1 (0,7 %)
Cannabis Sativa Stem Extract	1 (0,7 %)
Cannabis Sativa Leaf/Seed Powder	1 (0,7 %)

Flere cannabisaflædte ingredienser kunne forekomme i det samme kosmetiske produkt. Af de 148 unikke produkter registreret i kortlægningen forekom Cannabis Sativa Seed Oil i 124 (84 %), og var således den hyppigst anvendte cannabisaflædte ingrediens i de identificerede kosmetiske produkter. CBD forekom i 65 produkter (44 %) efterfulgt af Cannabis Sativa Leaf Extract (11 %) og Cannabis Sativa Seed Extract (7 %). Potassium Hempseedate blev fundet i ét produkt. Derudover blev der fundet yderligere fem cannabisaflædte ingredienser, der hver forekom i ét produkt (TABEL 7). Det var ikke tilladt at anvende to ingredienser: Cannabis Sativa Extract og Cannabis Sativa Stem Extract, i kosmetiske produkter. Desuden kunne tre ingredienser ikke findes i CosIng-databasen, nemlig Cannabis Sativa Oil, Cannabis Sativa Herb Oil og Cannabis Sativa Leaf/Seed Powder. Det blev observeret, at det brand, der står bag det ene produkt registreret med ingrediensen Cannabis Sativa Leaf/Stem Powder, angiver, at de er det eneste brand i verden, der anvender denne ingrediens. Af de 65 registrerede produkter med CBD oplyste 44 (68 %) om mængden af tilsat CBD, oftest ved at angive det som mg på forsiden af produktet. Omregner man mængderne af tilsat CBD til procenter, varierede mængderne af tilsat CBD fra 0,08 % til 30 %. Af de 65 registrerede produkter, der indeholdt CBD, var der kun fire produkter (alle fra det samme brand), der indeholdt syntetisk fremstillet CBD. Produkter af dette brand er også de eneste danskproducerede kosmetiske produkter med CBD. På et af produkterne oplystes det, at CBD'en var "Full Spectrum Hemp CBD". Det blev ikke oplyst på noget produkt, at CBD'en var bredspektrum CBD. 17 produkter, hvoraf de 16 kom fra det samme danske brand, blev beskrevet som indeholdende CBD-isolat. Disse 16 produkter indeholdt derudover også CBD-ekstrakt. Det blev observeret, at termer som "fuldspektrum" og "bredspektrum" ikke hyppigt anvendes i forbindelse med kosmetiske produkter registreret i denne kortlægning.

6.4 Ofte forekommende anprisninger på kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser

Anprisninger anvendes til at markedsføre kosmetiske produkter, og i dette afsnit opgøres anvendelsen af anprisninger på de 148 identificerede produkter med cannabisaflædte ingredienser.

Terminologiboksen herunder indeholder begreber og forklaringer på udtryk, der anvendes i dette afsnit.

Terminologi - anprisninger

Anprisning:

Anprisninger af kosmetiske produkter har til formål at oplyse om produktets egenskaber og funktioner, så slutbrugeren kan træffe et informeret valg.

Anprisningen "Med/Indeholder":

- et tænkt eksempel er "*beriget med hampefrøolie fra Irland.*"

Anprisning på specifik ingrediens:

- et tænkt eksempel er "*med CBD, der reducerer stress og rødme samt giver masser af fugt.*"

Anprisning på en gruppe af ingredienser:

- et tænkt eksempel er *"beriget med hampefrøolie og vitamin C, som plejer og nærer huden."*

Anprisning på produkt:

- anpriser på produktniveau. Et eksempel er *"denne bodylotion er fugtgivende."* Anpriser på produktniveau er ikke en del af denne kortlægning.

Tabel 8 viser en opgørelse over, hvorledes de 148 produkter blev anprist.

TABEL 8. Anprisningsformer på de 148 registrerede produkter.

Anprisningsform	Antal registrerede produkter
Med/Indeholder	47
Ingrediens	45
Gruppe af ingredienser	28
Ingen	15
Uklar	13

Ved anprisningsformen "uklar" forstås, at det ikke er tydeligt, hvad der specifikt anprises i produktet. Dette kan føre til forvirring for forbrugeren. Her er nogle eksempler på uklare anprisninger af de registrerede produkter:

- **Manglende præcisering af ingredienser/forvirring mellem ingredienser:** Et eksempel er *"indeholder ren krystalliseret CBD-isolat og kraftfuld probiotika, der virker anti-inflammatorisk på huden og reducerer cellulær beskadigelse samtidig med at hudens kollagenproduktion øges for en mere fyldig, glat og strålende hud"*. Her er det uklart, om både CBD-isolat og probiotika anprises, eller om det kun er probiotika.
- **Manglende klarhed om anvendelse:** I nogle tilfælde er betydningen af anprisningen uklar. For eksempel er udsagnet *"hamp er kendt for at have kosmetiske egenskaber"* ret vagt og giver ikke tilstrækkelig information til forbrugeren.
- **Manglende præcis information:** Uklarhed kan også opstå, når informationen i anprisningen er forkert eller mangler detaljer. For eksempel *"cremen har et højt indhold af fedtsyrer fra CBD"*, eller *"denne rige lotion indeholder hampefrøolie, som ikke udtværes"*. Disse udsagn giver ikke nok information til forbrugeren til at forstå, hvad de kan forvente af produktet.

For de 45 produkter, hvor de cannabisaflædte ingredienser blev anprist på ingrediensniveau, viser TABEL 9 eksempler på, hvorledes ingredienserne blev anprist.

TABEL 9. Oversigt over observerede anprisninger på ingrediensniveau i kortlægningen.

Anprisning	Cannabidiol (CBD)	Cannabis Sativa Seed Oil	Cannabis Sativa Seed Extract	Cannabis Sativa Leaf Extract	Potassium Hempseedate
Total	48	46	6	0	0
Fugtgivende	6	11	1	0	0
Fugtbevarende	0	2	2	0	0
Blødgørende	1	3	0	0	0

Anprisning	Cannabidiol (CBD)	Cannabis Sativa Seed Oil	Cannabis Sativa Seed Extract	Cannabis Sativa Leaf Extract	Potassium Hempseedate
Plejende ¹⁷	1	2	0	0	0
Holder huden i balance	2	1	0	0	0
Anti-age	6	5	0	0	0
Stimulerer cellefornyelsen	2	3	0	0	0
Regenererende / Helende	7	1	0	0	0
Smidighed / Elasticitet	1	2	0	0	0
Betændelsesnedsættende / Antiinflammatorisk	2	3	2	0	0
Beroligende / Reducerer stress og rødme	7	4	0	0	0
Antioxidant	3	2	0	0	0
Bekæmper urenheder / Anti-akne	4	0	0	0	0
Sebum-regulerende	3	1	0	0	0
Opstrammende	2	3	0	0	0
Nærende ¹⁷	1	3	1	0	0

Af TABEL 9 fremgår det, at CBD og Cannabis Sativa Seed Oil (hampefrøolie) har fået flest anprisninger på ingrediensniveau, med hhv. 48 og 46 anprisninger i denne kortlægning. Cannabis Sativa Seed Extract har fået seks anprisninger, mens Cannabis Sativa Leaf Extract og Potassium Hempseedate ingen anprisninger har fået på ingrediensniveau. For Cannabis Sativa Seed Oil (hampefrøolie), var de mest almindelige anprisninger "fugtgivende" og "anti-age", mens de mest almindelige anprisninger for CBD var "regenererende/helende", "fugtgivende" og "anti-age".

Ud over de anprisninger, der vises i TABEL 9, forekom også disse anprisninger: "*genopfriskende*", "*styrkende*", "*lindrende*", "*lindrende mod muskeltræthed*", "*tilfører huden glans*", "*positiv effekt på sår*", "*cellekommunikerende*", "*anti-irritant*", "*sundere udstråling*", "*aktiverer hudens eget endocannabinoidsystem*".

Et produkt blev anprist som indeholdende "*CBD – ekstrakt fra harpiks af cannabis*", hvilket ikke er tilladt i kosmetiske produkter.

15 af de 148 registrerede produkter havde ikke nogen anprisninger på cannabisaflædte ingredienser; til gengæld var et cannabisrelateret ord som "CBD", "hamp" eller "hemp" en del af produktnavnet, og man må formode, at det cannabisrelaterede navn var anprisning i sig selv på samme måde, som når 47 produkter blev anprist ved at nævne, at produktet indeholdt en specifik cannabisaflædt ingrediens.

Ud af 148 produkter markedsførte 76 (51 %) sig med illustrationer af cannabisplanten på produktemballagen. Eksempler på sådanne anprisninger er fundet som fx en afbildning/illustration af cannabisplantens karakteristiske vifteblade på produktemballagen.

6.5 Observationer i kortlægningen og interviews

Fra interviews blev nedenstående observationer og holdninger tydelige.

¹⁷ "Plejende" og "nærende" er to beslægtede begreber, der ofte bruges inden for kosmetikbranchen, men de har forskellige nuancer i deres betydning. "Plejende" refererer normalt til produkter, der sigter mod at opretholde og forbedre hudens generelle sundhed og udseende. "Nærende" henviser normalt til produkter, der tilfører næringsstoffer til huden, som fx antioxidanter, essentielle fedtsyrer og vitaminer.

Cannabis Sativa Seed Oil (hampefrøolie) og Cannabidiol (CBD)

- Der blev skelnet mellem de to mest anvendte cannabisaflædte ingredienser: Cannabis Sativa Seed Oil og CBD.
- Cannabis Sativa Seed Oil blev anset på lige fod med andre vegetabiliske olier med egenskaber som fugtgivende, rig på antioxidanter og vitaminer.
- Den interviewede indikerede, at kunder efterspurgte denne olie udelukkende på grund af "cannabis" i navnet.
- For ingrediensen CBD var branchen generelt afventende, primært på grund af mangel på dokumentation for effekter på huden og manglende sikkerhedsvurdering.

Brug af cannabisaflædte ingredienser i kosmetiske produkter

- Af de syv danske producenter, der blev kontaktet, svarede fire, at de ikke fremstiller kosmetiske produkter med cannabisaflædte ingredienser.
- Tre producenter bruger cannabisaflædte ingredienser men i meget begrænset omfang.
- Kun én dansk producent brugte CBD i de kosmetiske produkter, men stoppede med at producere disse produkter i samme tidsperiode, som rapporten blev udarbejdet.

Overvejelser angående brugen af CBD i produkter

- Nogle producenter afventer en fremtidig sikkerhedsvurdering af CBD.
- En producent påpegede, at de ikke kunne få udarbejdet en sikkerhedsrapport for produkter, der indeholder CBD.
- Producenten af et dansk brand valgte fremadrettet at stoppe med at bruge CBD i deres produkter, bl.a. på grund af en eksportudvidelse til lande, der ikke tillader brugen af CBD i kosmetiske produkter. En anden grund var kritik fra forbrugerne for anvendelsen af CBD på grund af manglende dokumentation for dets sikkerhed på huden.

Samlet set viser disse observationer en generel forsigtighed hos de adspurgte i den danske kosmetikindustri, når det kommer til brugen af CBD.

7. Konklusion

Nærværende kortlægning har undersøgt markedet for kosmetiske produkter med cannabisafledte ingredienser i Danmark og Europa vha. interviews, dataudtræk og onlinebutiksbesøg.

I denne rapport blev 37 tilladte cannabisafledte ingredienser identificeret i kosmetiske produkter igennem EU-databasen CosIng. Der blev ligeledes foretaget et dataudtræk fra Forbrugerrådet Tænk Kemis database, der indeholder oplysninger om kemikalier i over 30.000 forbrugerprodukter. Her blev der fundet følgende fem cannabisafledte ingredienser, som anvendes i kosmetiske produkter, der markedsføres i Danmark: Cannabis Sativa Seed Oil, Cannabidiol, Cannabis Sativa Seed Extract, Cannabis Sativa Leaf Extract og Potassium Hempseedate.

Ydermere blev cannabisafledte ingredienser undersøgt ved besøg på 15 onlinebutikker og -salgsplatforme. I alt blev der lavet 267 produktregistreringer, hvoraf 148 var unikke produkter. Størstedelen af disse (84 %) blev kategoriseret som ansigtspleje.

Der blev observeret i alt 59 registrerede brands, der tilbyder kosmetiske produkter med cannabisafledte ingredienser. Af disse brands var 17 danske, men kun seks heraf blev produceret i Danmark.

Blandt de 148 unikke produkter registreret i kortlægningen var Cannabis Sativa Seed Oil den hyppigst anvendte cannabisafledte ingrediens, der forekom i 84 % af produkterne. CBD blev fundet i 44 % af produkterne, mens Cannabis Sativa Leaf Extract og Cannabis Sativa Seed Extract blev fundet i henholdsvis 11 % og 7 % af produkterne.

Blandt de 148 identificerede produkter blev Cannabis Sativa Seed Oil og CBD oftest anprist på ingrediensniveau med henholdsvis 48 og 46 anprisninger. De mest almindelige anprisninger for disse ingredienser var "fugtgivende", "anti-age" og "beroligende/reducerer stress og rødme". Der blev også observeret uklare anprisninger, hvor det ikke var klart, hvad der specifikt blev anprist, samt en mangel på præcis information om anvendelse og ingredienser. Desuden havde 15 ud af 148 produkter ingen specifikke anprisninger på cannabisafledte ingredienser, men anvendte cannabisrelaterede ord som "CBD", "hamp" eller "hemp" i produktnavnet. Dette tyder på, at det cannabisafledte navn i sig selv kan fungere som en form for anprisning. Ligeledes havde over halvdelen af produkterne (51 %) illustrationer af cannabisplantens vifteblade på produktemballagen som en del af markedsføringen.

I 2020 blev det i EU tilladt at anvende CBD udvundet fra alle dele af cannabisplanten, og der findes nu kosmetiske produkter på markedet indeholdende CBD. Dog udvises der stadig en vis forsigtighed i branchen, primært på grund af manglende dokumentation for ingrediensens effekter på huden og manglende sikkerhedsvurdering på ingrediensen.

Referencer

- Andre et al. (2016). Cannabis sativa: The Plant of the Thousand and One Molecules. Front Plant Sci. 7:19.
- Atalay et al. (2019). Antioxidative and Anti-Inflammatory Properties of Cannabidiol. Antioxidants (Basel), 9(1):21.
- Baswan et al. (2020). Therapeutic Potential of Cannabidiol (CBD) for Skin Health and Disorders. Clin Cosmet Investig Dermatol. 13:927-942.
- Bonini et al. (2018). Cannabis sativa: A comprehensive ethnopharmacological review of a medicinal plant with a long history. J Ethnopharmacol. 227:300-315.
- Callaway (2004). Hempseed as a nutritional resource: An overview. Euphytica 140, 65–72.
- Hanuš & Hod (2020). Terpenes/Terpenoids in Cannabis: Are They Important? Med Cannabis Cannabinoids. 10;3(1):25-60.
- Martins et al. (2022). Cannabis-Based Products for the Treatment of Skin Inflammatory Diseases: A Timely Review. Pharmaceuticals (Basel). 15(2):210.
- Oláh et al. (2014). Cannabidiol exerts sebostatic and antiinflammatory effects on human sebocytes. J Clin Invest. 124(9):3713-24.
- Perez et al. (2022). In Vitro and Clinical Evaluation of Cannabigerol (CBG) Produced via Yeast Biosynthesis: A Cannabinoid with a Broad Range of Anti-Inflammatory and Skin Health-Boosting Properties. Molecules, 27, 491.
- Procaccia et al. (2022). Cannabis for Medical Use: Versatile Plant Rather Than a Single Drug. Front Pharmacol. 13:894960.
- Radwan et al. (2021). Cannabinoids, Phenolics, Terpenes and Alkaloids of Cannabis. Molecules 26 (9), 2774.
- Rock & Parker (2021). Constituents of Cannabis Sativa. Adv Exp Med Biol. 1264:1-13.
- Rupasinghe et al. (2020). Industrial Hemp (*Cannabis sativa* subsp. *sativa*) as an Emerging Source for Value-Added Functional Food Ingredients and Nutraceuticals. Molecules. 25(18):4078.
- Russo & Marcu (2017). Chapter Three - Cannabis Pharmacology: The Usual Suspects and a Few Promising Leads. Advances in Pharmacology. Academic Press, Volume 80, Pages 67-134.
- Small & Cronquist (1976). A Practical and Natural Taxonomy for Cannabis. Taxon 25(4):405-435.
- Tanney et al. (2021). Cannabis Glandular Trichomes: A Cellular Metabolite Factory. Front Plant Sci. 12:721986.

Vaughn et al. (2018). Natural oils for skin-barrier repair: Ancient compounds now backed by modern science. *Am. J. Clin. Dermatol.* 19:103–117.

Visković et al. (2023). Industrial Hemp (*Cannabis sativa* L.) Agronomy and Utilization: A Review. *Agronomy*. 13(3):931.

Zou & Kumar (2018). Cannabinoid Receptors and the Endocannabinoid System: Signaling and Function in the Central Nervous System. *Int J Mol Sci.* 19(3):833.

Kortlægning af cannabisafledte ingredienser i kosmetiske produkter

Denne rapport havde til formål at kortlægge markedet for kosmetiske produkter med cannabisafledte ingredienser. Projektet begrænsede sig til at undersøge kosmetiske produkter til anvendelse på huden, herunder leave-on og rinse-off produkter. Metoden omfattede en markedsundersøgelse baseret på dataudtræk fra Forbrugerrådet Tænk Kemi, besøg på onlinebutikker og onlineplatforme samt interviews af brancherelevante aktører.

Der blev identificeret ti forskellige cannabisafledte ingredienser blandt 148 kosmetiske produkter, som fordelte sig på 40 produkttyper og var repræsenteret af 59 brands. Cannabis Sativa Seed Oil var den hyppigst anvendte cannabisafledte ingrediens, der forekom i 84 % af produkterne. CBD blev fundet i 44 % af produkterne, efterfulgt af Cannabis Sativa Leaf Extract (11 %) og Cannabis Sativa Seed Extract (7 %). Potassium Hempseedate blev fundet i ét produkt.

Cremer og lotioner udgjorde den største produktgruppe efterfulgt af olier. Størstedelen af de registrerede produkter faldt ind under kategorien ansigtspleje. Kosmetiske produkter med cannabisafledte ingredienser er tilsyneladende et nichemarked. Flertallet af de undersøgte produkter var produceret i udlandet.

For Cannabis Sativa Seed Oil var de mest almindelige anprisninger "fugtighedsgivende" og "anti-age", mens de mest almindelige anprisninger for CBD var "regenerende/helende", "fugtighedsgivende" og "anti-age".

EU-Kommissionen har anmodet om data vedrørende sikkerheden for anvendelsen af ren CBD og cannabisafledte ekstrakter i kosmetiske produkter. Samlet set viste observationerne en generel forsigtighed omkring brugen af CBD hos de adspurgte danske producenter, idet branchen afventer en sikkerhedsvurdering.

Miljøstyrelsen
Tolderlundsvej 5
5000 Odense C

www.mst.dk